

ΜΑΘΗΜΑ XXX LECTIO TRICESIMA

Ο ΛΙΚΙΝΙΟΣ ΜΟΥΡΗΝΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΗΘΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Hic vero, iudices, et fuit in Asiā et viro fortissimo, patri suo, magno adiumento in periculis, solacio in laboribus, gratulatiōni in victoriā fuit. Et si habet Asia suspiciōnem quandam luxuriae, Murēnam laudāre debēmus, quod Asiam vidit sed in Asiā continenter vixit. Quam ob rem accusatōres non Asiae nomen Murēnae obiecerunt, ex quā laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constitūta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asiā deportātum. Meruisse vero stipendia in eo bello virtūtis fuit; patre imperatōre libentissime meruisse pietātis fuit; finem stipendiōrum patris victōriam ac triumphum fuisse felicitātis fuit.

Hic vero, iudices,	Αυτός όμως δικαστές,
et fuit in Asiā	και βρέθηκε στην Ασία
et viro fortissimo, patri suo,	και άνδρα γενναιότατο, τον πατέρα του,
fuit magno adiumento in periculis,	βοήθησε πολύ στους κινδύνους,
solacio in laboribus,	παρηγόρησε στους μόχθους,
gratulatiōni in victoriā.	συγχαίρηκε στη νίκη.
Et si Asia habet quandam	Και αν η Ασία έχει κάποια
suspiciōnem luxuriae,	υποψία τρυφής,
debēmus laudāre Murēnam,	οφείλουμε να επαινούμε τον Μουρήνα,
quod vidit Asiam	γιατί είδε την Ασία,
sed vixit continenter in Asiā.	αλλά έζησε με εγκράτεια στην Ασία.
Quam ob rem accusatōres	Γι' αυτό το λόγο οι κατήγοροι
non obiecerunt Murēnae	δεν μέμφθηκαν τον Μουρήνα
nomen Asiae,	για το όνομα «Ασία»
ex quā constitūta est	από την οποία δημιουργήθηκε
laus familiae,	έπαινος για την οικογένεια,
memoria generi,	υστεροφημία για το γένος,
honos et gloria nomini,	τιμή και δόξα για το όνομα,
sed aliquod flagitium ac dedecus	αλλά για κάποιο όνειδος και ντροπή,
aut susceptum in Asia	που είτε «φορτώθηκε» στην Ασία
aut deportātum ex Asiā.	είτε μεταφέρθηκε από την Ασία.
Meruisse vero stipendia	Το ότι υπηρέτησε όμως τη θητεία (του)
in eo bello	Σε αυτόν τον πόλεμο
fuit pietātis;	υπήρξε δείγμα ανδρείας*
meruisse libentissime	Το ότι υπηρέτησε με πολύ μεγάλη προθυμία
patre imperatōre	όταν ο πατέρας του ήταν στρατηγός
fuit pietātis ;	υπήρξε δείγμα σεβασμού*
finem stipendiōrum	Το ότι το τέλος της θητείας (του)
fuisse victōriam ac triumphum patris	συνέπεσε με τη νίκη και το θρίαμβο του πατέρα (του)
fuit felicitātis .	υπήρξε δείγμα καλής τύχης.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

hic: ονομαστική ενικού, αρσενικού γένους της **δεικτικής αντωνυμίας hic, haec, hoc** = αυτός, αυτή αυτό

vero: αντιθετικός σύνδεσμος = όμως, αλλά.

iudices: κλητική πληθυντικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης **iudex, iudicis** = δικαστής, αρσενικό γ' κλίσης.

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

fuit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου του ανωμάλου ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω.

in: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική ή αφαιρετική. Εδώ συντάσσεται με αφαιρετική = σε.

Asia: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **Asia -ae** = Ασία. Ως κύριο όνομα περιοχής δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό.

viro: δοτική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους **vir, viri** = άνδρας.

fortissimo: δοτική ενικού, αρσενικού γένους του επιθέτου, υπερθετικού βαθμού της γ' κλίσης **fortis, -is, -e** = δυνατός. (Οι βαθμοί του επιθέτου είναι: θετικός: **fortis, fortis, forte**, συγκριτικός: **fortior, fortior, fortius**, υπερθετικός **fortissimus, fortissima, fortissimum**). **ΕΠΙΡΡΗΜΑ: fortiter - fortius- fortissime.**

patri: δοτική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, αρσενικού γένους, **pater, patris** = πατέρας. Στον πληθυντικό αριθμό το ουσιαστικό επιπλέον σημαίνει και: **οι πατρίκιοι (patres -um)**. **Η γενική του πληθυντικού είναι patrum.**

suo: δοτική ενικού, αρσενικού γένους της κτητικής αντωνυμίας γ' προσώπου (για έναν κτήτορα ή για πολλούς κτήτορες) **suus, sua, suum** (= δικός του, δική του, δικό του/ τους). Εδώ για έναν κτήτορα.

magno: δοτική ενικού, ουδετέρου γένους του επιθέτου, θετικού βαθμού, β' κλίσης **magnus, -a, -um** (= μεγάλος). (Το επίθετο σχηματίζει ανώμαλα παραθετικά: **θετικός βαθμός: magnus, -a, -um, συγκριτικός: maior, maior, maius, υπερθετικός: maximus, -a, -um**).

adiumento: δοτική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, ουδετέρου γένους **adiumentum -i** = βοήθεια

in: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική ή αφαιρετική. Εδώ συντάσσεται με αφαιρετική = σε.

periculis: αφαιρετική πληθυντικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, ουδετέρου γένους **periculum -i** = κίνδυνος.

solacio: δοτική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, ουδετέρου γένους, **solacium -ii/ī** = παρηγοριά, ανακούφιση

in: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική ή αφαιρετική. Εδώ συντάσσεται με αφαιρετική = σε.

laboribus: αφαιρετική πληθυντικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, αρσενικού γένους **labor -oris** (& **labos, -oris**) = ταλαιπωρία, μόχθος

gratulationi: δοτική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, θηλυκού γένους **gratulatio -onis** = έκφραση συγχαρητηρίων

in: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική ή αφαιρετική. Εδώ συντάσσεται με αφαιρετική = σε.

victoria: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **victoria -ae** = νίκη.

fuit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου του ανωμάλου ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω. (Βλ. και προηγουμένως)

et: συμπλεκτικός, παρατακτικός σύνδεσμος = και.

si: υποθετικός σύνδεσμος = εάν, αν.

habet: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος της β' συζυγίας **habeo, -ui, -itum, -ēre** = έχω

Asia: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **Asia -ae** = Ασία. Ως κύριο όνομα περιοχής δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό.

suspicionem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, θηλυκού γένους **suspicio -onis** = υποψία, υπόνοια.

quandam: αιτιατική ενικού, θηλυκού γένους της αόριστης επιθετικής αντωνυμίας **quidam, quaedam, quoddam** = κάποιος, κάποια, κάποιο.

luxuriae: γενική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **luxuria -ae** = πολυτέλεια. Το ουσιαστικό απαντά και ως **luxuries -ei, που είναι θηλυκό της ε' κλίσης. Ως αφηρημένο ουσιαστικό δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό.**

Murenam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, αρσενικού γένους **Murena -ae** = Μουρήνας. Ως κύριο όνομα, κατά κανόνα δεν σχηματίζει πληθυντικό.

laudare: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της πρώτης συζυγίας **laudo, -avi, -atum, -āre** = επαινώ

debemus: α' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος της β' συζυγίας **debeo, -ui, -itum, -ēre** = οφείλω. **quod:** αιτιολογικός σύνδεσμος = διότι, επειδή.

Asiam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **Asia -ae** = Ασία. Ως κύριο όνομα περιοχής δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό.

vidit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος της β' συζυγίας **video, vidi, visum, vidēre** = βλέπω.

sed: αντιθετικός σύνδεσμος = αλλά.

in: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική ή αφαιρετική. Εδώ συντάσσεται με αφαιρετική = σε.

Asia: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **Asia -ae** = Ασία. Ως κύριο όνομα περιοχής δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό.

continenter: επίρρημα θετικού βαθμού (= με εγκράτεια) παραγόμενο από την επιθετικοποιημένη μετοχή **continens -entis** (= εγκρατής του ρήματος της β' συζυγίας **contineo, continui, contentum, continēre** = συγκρατώ). **Θετικός βαθμός: continenter, συγκριτικός: continentius, υπερθετικός: continentissime.**

vixit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος της γ' συζυγίας **vivo, vixi, victum, vivēre** = ζω.

quam: αιτιατική ενικού, θηλυκού γένους της αναφορικής αντωνυμίας **qui, quae, quod** = ο οποίος, η οποία, το οποίο.

ob: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική = εξαιτίας.

rem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της ε' κλίσης, θηλυκού γένους **res, rei** = πράγμα.

accusatores: ονομαστική πληθυντικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, αρσενικού γένους **accusator -oris** = κατήγορος

non: αρνητικό μόριο = δεν, όχι.

Asiae: γενική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **Asia -ae** = Ασία. Ως κύριο όνομα περιοχής δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό.

nomen: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, ουδετέρου γένους **nomen, -inis** = όνομα.

Murenae: δοτική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, αρσενικού γένους **Murena -ae** = Μουρήνας. Ως κύριο όνομα, κατά

κανόνα δεν σχηματίζει πληθυντικό.

obiecunt: γ' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος της γ' συζυγίας **obicio, obiecī, obiectum, obicere*** = προσάπτω μομφή σε κάποιον, μέφομαι για. Το ρήμα συντάσσεται με αιτιατική (ως άμεσο αντικείμενο) και δοτική (ως έμμεσο αντικείμενο). (Το ρήμα λήγει σε -io, αλλά ανήκει στη γ' συζυγία).

ex (ή **e**): πρόθεση που συντάσσεται με αφαιρετική = από. Η πρόθεση ε τίθεται πριν από σύμφωνο, ενώ η ex πριν από φωνήεν (κάποιες φορές και πριν από σύμφωνο, καθώς και πριν από τη λέξη quo).

qua: αφαιρετική ενικού, θηλυκού γένους της αναφορικής αντωνυμίας **qui, quae, quod** = ο οποίος, η οποία, το οποίο.

laus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, θηλυκού γένους **laus, laudis** = έπαινος, εγκώμιο.

familiae: δοτική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **familia -ae** = οικογένεια.

memoria: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **memoria -ae** = μνήμη, υστεροφημία.

generi: δοτική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, ουδετέρου γένους **genus -eris** = γένος.

honos: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, αρσενικού γένους **honor (honor) -oris** = τιμή.

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

gloria: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **gloria, -ae** = δόξα.

nomini: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, ουδετέρου γένους **nomen -inis** = όνομα.

constituta est: γ' ενικό οριστικής παθητικού παρακειμένου του ρήματος της γ' συζυγίας **constituo, constitui, constitutum, constituere** = δημιουργώ.

sed: αντιθετικός - παρατακτικός σύνδεσμος = αλλά.

aliquid: αιτιατική ενικού, ουδετέρου γένους της αόριστης επιθετικής αντωνυμίας **aliqui, aliqua, aliquid** = κάποιος, κάποια, κάποιο.

flagitium: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, ουδετέρου γένους **flagitium -ii/i** = όνειδος.

ac: συμπλεκτικός, παρατακτικός σύνδεσμος = και.

dedecus: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, ουδετέρου γένους **dedecus -oris** = ντροπή.

aut ... aut: διαζευκτικός σύνδεσμος = είτε ... είτε (ή ... ή).

in: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική ή αφαιρετική. Εδώ συντάσσεται με αφαιρετική.

Asia: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **Asia -ae** = Ασία. Ως κύριο όνομα περιοχής δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό.

susceptum: αιτιατική ενικού, ουδετέρου γένους της μετοχής παθητικού παρακειμένου **susceptus, -a, -um** του ρήματος της γ' συζυγίας **suscipio, suscepī, susceptum, suscipere*** = παραλαμβάνω, «φορτώνομαι». (Το ρήμα λήγει σε -io, αλλά ανήκει στη γ' συζυγία).

ex (ή **e**): πρόθεση που συντάσσεται με αφαιρετική = από. Η πρόθεση ε τίθεται πριν από σύμφωνο, ενώ η ex πριν από φωνήεν (κάποιες φορές και πριν από σύμφωνο, καθώς και πριν από τη λέξη quo). (Βλ. και προηγουμένως).

Asia: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **Asia -ae** = Ασία. Ως κύριο όνομα περιοχής δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό. (Βλ. και προηγουμένως).

deportatum: αιτιατική ενικού, ουδετέρου γένους της μετοχής παθητικού παρακειμένου **deportatus, -a, -um** του ρήματος της α' συζυγίας **deporto, -avi, -atum, -āre** = φέρνω από κάπου, μεταφέρω.

meruisse: απαρέμφατο ενεργητικού παρακειμένου του ρήματος της β' συζυγίας **mereo, merui, meritum, merere** = αξίζω.

vero: αντιθετικός σύνδεσμος = όμως, αλλά.

stipendia: αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, ουδετέρου γένους **stipendium -ii/-i** = μισθός. Στον πληθυντικό αριθμό: **stipendia -orum** = στρατιωτική θητεία (ετερόσημο). (Η φράση **stipendia mereo** = υπηρετώ στον στρατό).

in: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική ή αφαιρετική. Εδώ συντάσσεται με αφαιρετική = σε.

eo: αφαιρετική ενικού, ουδετέρου γένους της οριστικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, αυτή, αυτό.

bello: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης **bellum -i** = πόλεμος.

virtutis: γενική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, θηλυκού γένους **virtus -utis** = ανδρεία. Είναι αφηρημένο ουσιαστικό, αλλά απαντά και στον πληθυντικό ως **virtutes** = οι αρετές.

fuit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου του ανωμάλου ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω

pater: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, αρσενικού γένους **pater, patris** = πατέρας. Στον πληθυντικό αριθμό το ουσιαστικό επιπλέον σημαίνει και: οι πατρίκιοι (**patres -um**). Η γενική του πληθυντικού είναι **patrum**. (Βλ. και προηγουμένως)

imperatore: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, αρσενικού γένους **imperator -oris** = αυτοκράτορας.

libentissime: επίρρημα υπερθετικού βαθμού = με πολύ μεγάλη προθυμία. Οι τρεις βαθμοί του επιθέτου είναι: **θετικός: libenter, συγκριτικός: libentius, υπερθετικός: libentissime.**

meruisse: απαρέμφατο ενεργητικού παρακειμένου του ρήματος της β' συζυγίας **mereo, merui, meritum, merere** = αξίζω. (Βλ. και προηγουμένως).

pietatis: γενική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, θηλυκού γένους **pietas -atis** = ευσέβεια, σεβασμός. Το ουσιαστικό ως αφηρημένο δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό.

fuit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου του ανωμάλου ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω. (Βλ. και προηγουμένως).

finem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, ισούλλαβο, αρσενικού γένους **finis -is** = όριο, τέλος.

stipendiorum: γενική πληθυντικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, ουδετέρου γένους **stipendium -ii/-i** = μισθός. Στον πληθυντικό αριθμό: **stipendia -orum** = στρατιωτική θητεία (ετερόσημο). (Η φράση **stipendia mereo** = υπηρετώ στον στρατό).

patris: γενική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, αρσενικού γένους **pater, patris** = πατέρας. Στον πληθυντικό αριθμό το ουσιαστικό επιπλέον σημαίνει και: οι πατρίκιοι (**patres -um**). Η γενική του πληθυντικού είναι **patrum**.

victoriam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους **victoria -ae** = νίκη.

ac: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

triumphum: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους **triumphus -i** = θρίαμβος.

fuisse: απαρέμφατο παρακειμένου του ανωμάλου ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω. (Βλ. και προηγουμένως).

felicitatis: γενική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, θηλυκού γένους **felicitas -atis** = ευτυχία, καλή τύχη.

fuit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου του ανωμάλου ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Hic vero, iudices, et fuit in Asia: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική (fuit: οριστική παρακειμένου).

fuit: ρήμα

hic: υποκείμενο του ρήματος fuit.

iudices: κλητική προσφώνηση

in Asia: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει τη στάση σε τόπο στο ρήμα fuit. **Εκφέρεται εμπρόθετα, γιατί είναι όνομα ηπείρου.**

[et] viro fortissimo patri suo, magno adiumento in periculis, solacio in laboribus, gratulationi in victoria fuit: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική (fuit). Συνδέεται με την προηγούμενη κύρια πρόταση με τον συμπλεκτικό, παρατακτικό σύνδεσμο et.

fuit: ρήμα

(hic): εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος fuit.

adiumento, solacio, gratulationi: δοτικές κατηγορηματικές του σκοπού από το fuit. Αποδίδονται ετερόπτητα στο υποκείμενο του fuit.

magno: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη adiumento.

in periculis, in victoria, in laboribus: εμπρόθετοι προσδιορισμοί του **εντοπισμού σε κατάσταση**. Εξαρτώνται από το fuit.

viro: **δοτική προσωπική χαριστική**. Συνάπτεται με το fuit.

fortissimo: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη viro.

patri: ομοιόπτωτος προσδιορισμός, **επεξήγηση στο viro**.

suo: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη patri.

Et si habet Asia suspiciōnem quādam luxuriāe: δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο **si** (διότι είναι καταφατική) και εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (habet). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το (laudare) **debemus** της κύριας πρότασης που είναι, επίσης, οριστική ενεστώτα. Πρόκειται για ευθύ, απλό υποθετικό λόγο που ανήκει στο α' είδος και εκφράζει την **ανοικτή υπόθεση στο παρόν**.

habet: ρήμα

Asia: υποκείμενο του ρήματος habet

suspiciōnem: αντικείμενο του ρήματος habet.

quādam: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο suspiciōnem

luxuriāe: **γενική αντικειμενική στο suspiciōnem**.

Murenā laudare debemus: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική (debemus), ως απόδοση του υποθετικού λόγου.

debemus: ρήμα

(nos): εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος debemus

laudare: αντικείμενο του ρήματος debemus και τελικό απαρέμφατο. Ως υποκείμενο του απαρεμφάτου τίθεται το εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος debemus, δηλαδή το nos. Επομένως, έχουμε ταυτοπροσωπία.

Murenā: αντικείμενο του απαρεμφάτου laudare.

quod Asiam vidit: δευτερεύουσα επιρρηματική **αιτιολογική πρόταση**. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο **quod** και εκφέρεται με οριστική, (χρόνου παρακειμένου: vidit), διότι εκφράζει αιτιολογία αντικειμενικά αποδεκτή.

vidit: ρήμα

(Murenā): εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος vidit.

Asiam: αντικείμενο του ρήματος vixit.

[sed] in Asia continenter vixit: δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση, η οποία συνδέεται με την προηγούμενη αιτιολογική παρατακτικά με τον αντιθετικό σύνδεσμο sed. Επομένως και αυτή εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο quod και εκφέρεται με οριστική, (χρόνου παρακειμένου: vixit), διότι εκφράζει αιτιολογία αντικειμενικά αποδεκτή.

vixit: ρήμα

(Murena): εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος vixit

in Asia: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει τη στάση σε τόπο στο ρήμα vixit. Εκφέρεται εμπρόθετα, γιατί είναι όνομα ηπείρου.

continenter: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο ρήμα vixit.

Quam ob rem accusatōres non Asiae nomen Murenarū obiecerunt, ... sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum.: κύρια πρόταση κρίσεως, διότι εκφέρεται με οριστική (obiecerunt: οριστική παρακειμένου). Μετά από ισχυρό σημείο στίξης η αναφορική αντωνυμία στην αρχή περιόδου (εδώ quam) ισοδυναμεί με την αντίστοιχη δεικτική και εισάγει κύρια πρόταση.

non obiecerunt: ρήμα

accusatores: υποκείμενο του ρήματος non obiecerunt.

nomen [sed] flagitium [ac] dedecus: άμεσα αντικείμενα του ρήματος non obiecerunt (συνδέονται μεταξύ τους παρατακτικά).

Murenarū: έμμεσο αντικείμενο του ρήματος non obiecerunt.

aliquod: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο flagitium.

[aut] susceptum [aut] deportatum: επιθετικές μετοχές που συνδέονται διαζευκτικά με τον σύνδεσμο aut ... aut. Λειτουργούν ως ομοιόπτωτοι, επιθετικοί προσδιορισμοί στις λέξεις flagitium - dedecus.

Asiae: γενική επεξηγηματική στο nomen.

in Asia: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο στη μετοχή susceptum. Εκφέρεται εμπρόθετα, γιατί είναι όνομα ηπείρου.

ex Asia: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την απομάκρυνση από τόπο στη μετοχή deportatum. Εκφέρεται εμπρόθετα, γιατί είναι όνομα ηπείρου.

ob rem: εμπρόθετος προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο ρήμα obiecerunt.

quam: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο rem.

ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est: δευτερεύουσα (επιθετική) αναφορική προσδιοριστική πρόταση στη λέξη Asiae. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qua (εμπρόθετη εισαγωγή: ex qua) και εκφέρεται με οριστική (constituta est: παθητικός παρακειμένος), επειδή δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

constituta est: ρήμα.

laus, memoria, honos [et] gloria: υποκείμενα στο ρήμα constituta est.

familiae, generi, nomini: δοτικές προσωπικές χαριστικές στο constituta est.

ex qua: εμπρόθετος προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο constituta est.

Meruisse vero stipendia in eo bello virtutis fuit: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική (fuit: οριστική παρακειμένου).

fuit: ρήμα (εδώ απρόσωπο).

meruisse: υποκείμενο του ρήματος fuit και ειδικό απαρέμφατο.

(Murenam): εννοούμενο υποκείμενο του απαρεμφάτου meruisse και ετεροπροσωπία.

stipendia: αντικείμενο του απαρεμφάτου meruisse.

virtutis: γενική του χαρακτηριστικού γνώρισματος από το fuit.

in bello: εμπρόθετος προσδιορισμός του χρονικού εντοπισμού στο απαρέμφατο meruisse.

eo: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο bello.

patre imperatore libentissime meruisse pietatis fuit: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική (fuit: οριστική παρακειμένου).

fuit: ρήμα (εδώ απρόσωπο).

meruisse: υποκείμενο του ρήματος fuit και ειδικό απαρέμφατο.

(Murenam): εννοούμενο υποκείμενο του απαρεμφάτου meruisse και ετεροπροσωπία.

pietatis: γενική του χαρακτηριστικού γνωρίσματος από το fuit.

libentissime: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο απαρέμφατο meruisse.

patre imperatore: ιδιόμορφη αφαιρετική απόλυτη, χρονική μετοχή. Η λέξη patre λειτουργεί ως υποκείμενο, ενώ η λέξη imperatore λειτουργεί ως κατηγορηματικός προσδιορισμός του υποκειμένου, αφού είναι λέξη που δηλώνει αξίωμα. (Ανάλυση μετοχής: cum + υποτακτική παρατατικού του sum = cum pater imperator esset).

finem stipendiorum patris victoriam ac triumphum fuisse felicitatis fuit: κύρια πρόταση κρίσεως που εκφέρεται με οριστική (fuit: οριστική παρακειμένου).

fuit: ρήμα (εδώ απρόσωπο).

fuisse: υποκείμενο του ρήματος fuit και ειδικό απαρέμφατο.

finem: υποκείμενο του απαρεμφάτου fuisse.

victoriam [ac] triumphum: κατηγορούμενα στο υποκείμενο finem (του απαρεμφάτου fuisse), που (συνδέονται συμπλεκτικά).

stipendiorum: γενική υποκειμενική στο finem.

patris: γενική υποκειμενική στις λέξεις victoriam και triumphum.

felicitatis: γενική του χαρακτηριστικού γνωρίσματος από το fuit.